

interpreted/construed in accordance with the laws of the Netherlands ('op ... is het Nederlandse recht van toepassing'); *indemnify and hold harmless* ('vrijwaren'); *maintenance and upkeep* ('onderhoud'); *(of sound) mind and memory* (('in het bezit van zijn) verstandelijke vermogens'); *nominate and appoint* ('benoemen'); *null and void* ('nietig'); *peace and quiet* ('rust'); *perform and discharge* ('nakomen'); *agreement of purchase and sale* ('koopovereenkomst'); *set aside and vacate* ('vernietigen'); *sole and exclusive* ('uitsluitend'); *successors and assigns* ('rechtverkrigenden'/'rechtsopvolgers'); *(general) terms and conditions* (('algemene) 'voorwaarden'); *wear and tear* ('slijtage').

95.3 Voorbeelden van triplets:

Give, devise and bequeath ('nalaten'); *nominate, constitute and appoint* ('benoemen'); *rest, residue and remainder* ('al wat resteert'/'restant').

95.4 Niet deadwood zijn:

Able and willing ('in staat én bereid zijn'); *grant, bargain, sell and convey* ('gunnen, afspreken, verkopen en overdragen': 4 stappen in het verkoopproces); *signed, sealed and delivered* ('getekend, verzegeld en afgeleverd'); *understood and agreed* ('begrepen en akkoord bevonden').

95.5 Ook in het Nederlands bestaan dergelijke verbindingen. Men denke aan: *altijd en eeuwig*; *dadelijk en terstond*; *iemands doen en laten*; *een en ander*; *naar eer en geweten*; *enkel en alleen*; *geheel en al*; *gebengen en gedogen*; *have en goed*; *herroepen en ingetrokken*; *klip en klaar*; *nooit ofte nimmer*; *part noch deel hebben aan*; *scheiding en deling*; *staande en gelegen te ...*; *van nul en generlei waarde*; *de waarheid en niets dan de waarheid*; *wis en waarachtig*.

95.6 Helaas treft men in Nederlandse teksten ook weleens *doublets* aan, die naar alle waarschijnlijkheid op een vertaalfout berusten. Denk bijvoorbeeld aan 'voorwaarden en condities' (foutieve vertaling van *terms and conditions*).

96 **Tangconstructies**

96.1 'Tangconstructies' (*discontinuous structures*) zijn constructies waarbij woorden die bij elkaar 'horen', ver uit elkaar staan. De woorden waar het om gaat, worden wel de 'grijpers' (of 'polen') van de tang genoemd.

Er worden verschillende soorten tangconstructies onderscheiden. Zowel in het Engels als in het Nederlands ziet men vaak de onderwerp-persoonsvormtang, die ontstaat door de invoeging van een (lange) bijvoeglijke bijzin: *the managing director, who announced drastic measures last week, has just resigned* – *de directeur, die vorige week drastische maatregelen heeft aangekondigd, is*

zojuist afgetreden. Ook de bijzintang komt in beide talen geregeld voor: *Spiros confirmed that if he had trained harder, his PB would have been broken sooner* – *Spiros verklaarde dat als hij harder had getraind, zijn PR eerder zou zijn gebroken*. Een derde type dat in beide talen voorkomt, betreft de *discontinuous modifier*. Een deel van de bepaling staat dan voor en een ander deel na de kern van de *noun phrase*: *a similar product to yours – een soortgelijk probleem als dat van jou; a difficult problem to tackle – een moeilijk probleem om op te lossen*.

Er zijn echter ook tangconstructies die alleen in het Nederlands voorkomen; hierbij kan men denken aan de werkwoordelijke tang die kenmerkend is voor de voltooid-tijd, waarbij het hulpwerkwoord en het hoofdwerkwoord ver van elkaar staan: *Hij heeft maar liefst drie uur in de moestuin van de buurman gewerkt* (in het Engels staan de werkwoorden naast elkaar: *He has worked no less than three hours in the neighbour's vegetable garden*).

Ook de lidwoord-naamwoordtang is typisch Nederlands: *de door de commissie aangedragen suggesties*. In het Engels wordt deze tang vrijwel altijd vermeden door gebruik te maken van een *postmodifier structure*: *the suggestions made by the committee*.

96.2 Wanneer de grijpers van de lidwoord-naamwoordtang meer dan 12 woorden omsluiten – in dat geval spreekt men van een ‘overspannen tang’ – wordt de zin ondoorzichtig. Dit soort tangconstructies kan men beter vermijden. Enkele voorbeelden:

1a) Door een stil Amsterdams steegje slenterde ‘s nachts om tien voor half zes de om zijn zwaarmoedige Siberische balladen vermaarde, en om zijn oogverblindende en gedurfde combinaties gevreesde, Russische schaakgrootmeester Karpoeshkek.

De en schaaKgrootmeester Karpoeshkek zijn hier de grijpers van de tang. Doordat ze maar liefst vijftien woorden ‘omsluiten’ (en 40 lettergrepen!), raakt de lezer waarschijnlijk in ademnood. De zin kan als volgt worden herschreven:

1b) Door een stil Amsterdams steegje slenterde ‘s nachts om tien voor half zes de Russische schaaKgrootmeester Karpoeshkek, die vermaard is om zijn zwaarmoedige Siberische balladen en gevreesd om zijn oogverblindende en gedurfde combinaties.

2a) Het kabinet was van mening dat alle door de vorige minister van Verkeer en Waterstaat gemaakte afspraken, moesten worden nagekomen.

2b) Het kabinet was van mening dat alle afspraken die gemaakt waren door de vorige minister van Verkeer en Waterstaat, moesten worden nagekomen.

96.3 Heel lastig zijn de ‘dubbeletangconstructies’, die men beter kan vermijden.

3. De Tweede Kamer zal alle in het door de opvolger van de staatssecretaris geschreven artikel voorgestelde maatregelen, op hun intrinsieke waarde beoordelen.

De grijpers van tang 1 zijn *alle en maatregelen*; de grijpers van tang 2 zijn *het en artikel*.

4. Hij was tegen de aan de aan de heer Kok toegeschreven uitspraak verbonden conclusie.

96.4 Oefening 23

1. Herschrijf zin 3.

2. Analyseer zin 4.

N.B.1 Een bepaalde vorm van tangconstructie wordt wel de ‘hikstijl’ genoemd (zie § 63).

N.B.2 Ultralange woorden (soms ‘zeeslangen’ genoemd) dient men in het algemeen te vermijden, omdat deze bepaald niet de leesbaarheid van een tekst vergroten: *doorgroeimogelijkheden – mogelijkheden om door te groeien; bewustzijnsverruimingsinstrumentarium* (aangetroffen in een studiegids van een natuurgeneeskundig centrum!) – *de middelen waarmee men het bewust zijn kan verruimen; wapenstilstandsonderhandelingen* (een van de langste woorden in Van Dale’s woordenboek) – *onderhandelingen om een wapenstilstand te bereiken*.

97 Tantebetjestijl

97.1 Onjuiste inversie na een nevenschikkend voegwoord wordt wel de ‘tantebetjestijl’ genoemd (inversie = volgordeomkering van zinsdelen, meestal omkering van onderwerp en persoonsvorm).

97.2 Na de nevenschikkende voegwoorden *en, maar, of* en *want* treedt geen inversie op, tenzij er nog een ander element voor het onderwerp komt:

fout: Spiros won de toto ~~en zijn we erg blij voor hem.~~

goed: Spiros won de toto en we zijn erg blij voor hem.

goed: Spiros won de toto en natuurlijk zijn we erg blij voor hem.